

Leica R 3:

Automatik med spotmåling

Da jeg for 20 år siden ville ha' en spejlrefleks med 200 mm tele, valgte jeg en Leica I med spejlforsats, fordi det var det billigste. Mange amatører startede i sin tid med en »etter«, der senere kunne bygges om til model II eller III. Men i dag ligger Leica så afgjort i den dyre prisklasse, desværre . . .

**Tekst og fotos
H. S. de Kue**

Når et fotoblad viser nyt Leica-udstyr, falder man altid over de høje priser. En Leica R3 med en Summicron 1 : 2/50 mm koster kr. 6985,-, men så skal man også tilføje, at man efter 20 år kan sælge den og få ikke så lidt for den, måske samme beløb i kroner, der til den tid er en del mere devaluerede.

Og mens vi nu snakker penge, så synes jeg, at man i stedet for den udmærkede Elmar-R 1 : 4/180 mm skulle købe alle tiders skarpeste tele, nemlig Apo-Telyt-R 1 : 3,4 / 180 mm. Ganske vist koster Apo-Telyten kr. 5585,- men i de næste mange år kommer der ikke nogen tele, der er skarpere. Så er det sagt! Og som en af de mange, der endnu ikke har råd til at få Apo-Telyten, vil jeg håbe, at andre fabriker går i gang med apokromatiske teleobjektiver i den dejlige brændvidde 180 eller 200 mm.

Pletmåling og automatik

Leica R3 har den type automatik, som flere og flere spejlreflekser har fået, nemlig den hvor lukkertiden styres af fotocellerne, efter at man selv har valgt blænden. Det særlige ved Leica R3 er, at man kan vælge, om fotocellen skal måle over hele søgerbilledet (med største følsomhed i midten) el-

ler om man udelukkende vil måle i en lille plet præcis midt i billedet. Under vanskelige lysforhold med store kontraster er sådan en pletmåling den eneste rigtige løsning - men man har aldrig før set pletmålingen kombineret med automatik.

Hvis man vil bruge automatikken med pletmåling, kan man godt risikere, at man skal måle på en motivdel, der slet ikke ligger i midten af det billede, som man vil tage. Først skal man rette målepletten (mikrorasteret i midten af søgerbilledet) på den del, der skal måles lys på. Så trykker man udløserknappen et lille stykke ind, lysmålerens instrumentviser i søgeren går helt ned og så ved man at pletmålingen bliver fastholdt. Derefter kan man flytte billedudsnittet - lukkertiden ændrer sig ikke.

I praksis vil man for det meste bruge totalmålingen, fordi det går hurtigst. Men når der kommer et vanskeligt motiv med store kontraster, kan man skifte om til pletmåling.

Kritik: Hvis man glemmer at skifte tilbage til totalmåling, kan man godt spolere mange efterfølgende optagelser. Leica R3 burde have et signal i søgeren, når omskifteren står på pletmåling!



Søgeren

Øverst i søgeren er en lille rude, hvor igennem man ser blændetallet. Men blænderingen på den gamle Apotelyt, som jeg testede, sad for langt væk, så tallene ikke kunne ses i søgeren.

Lige ved siden af blændetallet kan man se lukkertiden, som man selv har indstillet. Kører man automatisk, kommer der et orange A. Men ved svagt lys kan man ikke se det, fordi det falder for lidt lys gennem det lille matglas på forsiden af prismehuset (»prikken« over navnet Leica).

Til højre i søgeren glider instrumentviseren blødt og dæmpet op og ned langs lukkertiderne. Kører man automatisk, så angiver viseren, på hvilken lukkertid automatikken styrer lukkeren. Har man selv valgt en (manuel) lukkertid, så angiver viseren, hvad lysmåleren vil foreslå.

Andre egenskaber

For dem, der vil køre automatisk med totalmåling, er der lavet en indstillingsmulighed, hvormed man bevidst giver filmen mere eller mindre lys end automatikken siger. Det kan være nyttigt ved modlys og andre vanskelige motiver. Man kan køre fra 1/4 af lysmængden til 4 x lysmæng-

den, ved hjælp af en skala, der går fra minus 2 til plus 2 blændetrin. Når man kommer forbi O-indstillingen, klikker den ind, så man ikke uforvarende kommer til at flytte den.

Hvis man vil, kan man sørge for, at optræksarmen kun spænder lukkeren, uden at køre filmen videre. Det er beregnet til tricks med dobbelt-eksponering, men det er også praktisk, når man er kommet hjem med spændt lukker og gerne vil udløse lukkeren, så fjederen ikke er spændt i måske en hel uge. Så udløser man med objektivdækslet på, og næste gang kan man spænde lukkeren, uden at få en sort rude på sin dyre farvelsbilledfilm.

Hvad jeg savner

Måske er jeg urimelig. Men når et kamera ligger i topklassen, så er der et par ekstra ting, jeg gerne vil se. De øger brugsværdien, uden at kameraet behøver at blive væsentligt dyrere. Jeg savner kort sagt en motorkobling for en enkeltbilledmotor (»Winder«). Og jeg havde gerne set en elektrisk udløser plus muligheden at fjernbetjene via en elektrisk ledning, ligesom Yashica FR har det (se SLR-testen i marts).

Helhedsvurdering

Knivskarpe objektiver og lækker mekanik. Lysmåleren i søgeren er ualmindelig let at aflæse, fordi viserbevægelsen er tilpas dæmpet, så viseren ikke »springer af stede«. Leica R3 er det eneste kamera, der kan skiftes om til ren plotmåling, mens automatikken er tilkoblet. Da Leitz i dag stadig har reservedele til kameramodellerne fra 1949, kan vi regne med at der i året 2000 stadig vil være reservedele til Leica R3

Tekniske data

Type: 24x36 mm spejrefleks med lukkertidsautomatik.
Fabrikant/importør: Leitz (Tyskland og Canada), NOCO.
Lukker: Lodret kørende spaltelukker af metal, tider 4 sek. til 1/1000 sek., B = åben så længe man trykker, X = 1/90 sek. for elektronflash.
Lysmåler: Man kan skifte om fra totalmåling til plotmåling og en måling kan låses fast, ved at trykke udløse-knappen lidt ind. Instrumentviser i søgeren.
Søger: Snitbilledmåler og ring af mikroprismer. Tid og blænde kan aflæses.
Objektiver: Alle objektiver fra Leicaflex SL, ældre objektiver skal bygges lidt om. Leica M-objektiver, der er beregnet til spejlforsats Visoflex, kan via en adapter bruges på Leica R3 (naturligvis uden springblænde). Leicaflex-objektiverne har springblænde til og med 250 mm, og manuel blænde på 400, 560 og 800 mm tele. Desuden kan Minoltas spejlele 800 mm leveres med fatning til Leica R3.
Tilbehør: Bælg, mellemringe, 2-linsede farvekorrigerede forsatslinser, pistolgreb med skulderstøtte, og en meget lysstærk vinkelsøger, der ikke spejlvender søgerbilledet.
Priser: Kamerahus ca. 5250,- kr., do. med normaloptik 1:2/50 mm 6985,- kr., Elmar-R 1:4/180 mm 4200,- kr., Apo-Telyt 1:3,4/180 mm 5585,- kr., Elmarit-R 1:2,8/28 mm 3385,- kr., Elmarit-R 1:2,8/135 mm 2625,- kr., vinkelsøger 665,- kr.
Vægt: Kamerahus 780 gram, normaloptik f/2 : 250 gram, Apo-Telyt 180 mm 750 gram.

Lukkertest Leica R3

Eksp. tal	Kamera 1	Kamera 2	Kamera 3
4 sek	excellent	excellent	excellent
2 sek	excellent	excellent	excellent
1 sek	excellent	excellent	excellent
1/2	excellent	excellent	excellent
1/4	excellent	excellent	excellent
1/8	excellent	excellent	excellent
1/16	excellent	excellent	excellent
1/32	excellent	excellent	excellent
1/64	excellent	excellent	excellent
1/128	excellent	excellent	excellent
1/256	excellent	excellent	excellent
1/500	excellent	excellent	+8
1/1000	+10, +3, +10	+12, +2, +7	+5, +7, +9

Lysmåleret

	Gen.	Spot	Gen.	Spot	Gen.	Spot
LV 9	ok	ok	ok	ok	ok	ok
LV 14	ok	ok	ok	ok	ok	ok

Minimal afvigelse i afstandsindstilling på et af de testede kameraer.

Fakta om testmålingerne

Testmålingerne er foretaget i et samarbejde mellem Foto & Smalfilm og et af landets største og mest anerkendte fotoværksteder, fa. S. E. Svendsen. Følgende er kontrolleret: Lukkertid, lysmåler, matskivejustering, afstandsskala, blitzkontakt, springblændemekanisme, selvuløser og blændeåbning.

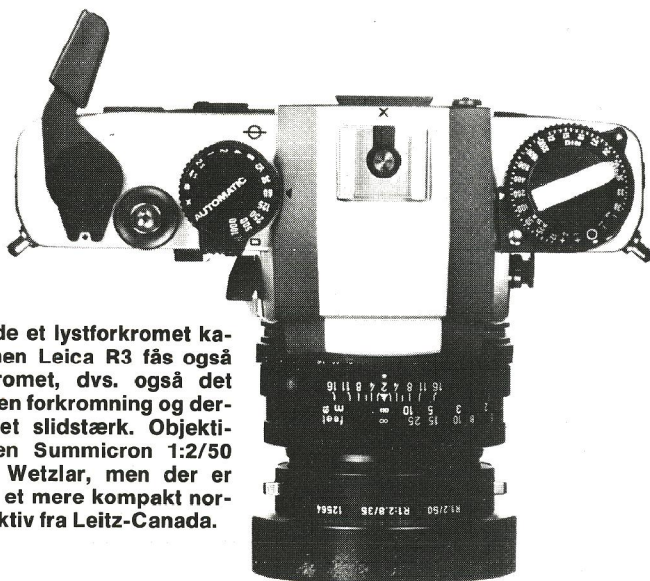
Blitzkontakt, springblændemekanisme og selvuløser fungerede perfekt på samtlige kameraer, ligesom der var en udmærket overensstemmelse mellem afstandsskala og skarphed i filmplan.

Lukkertidstesten er foretaget på et elektronisk instrument, der måler eksponeringen 3 forskellige steder i filmplanet samtidig. Lukkertiden er perfekt, hvis den ligger mellem plus 19 % og minus 16 % af den korrekte eksponeringstid - svarende til plus/minus ¼ blænde. Excellent i skemaet betyder, at den målte eksponeringstid har ligget indenfor plus/minus 1/8 blænde, hvilket svarer til plus/minus 8%. Plus 40% og minus 30%, svarer til plus/minus ½ blænde, mens plus 100% og minus 50% svarer til plus/minus 1 blænde.

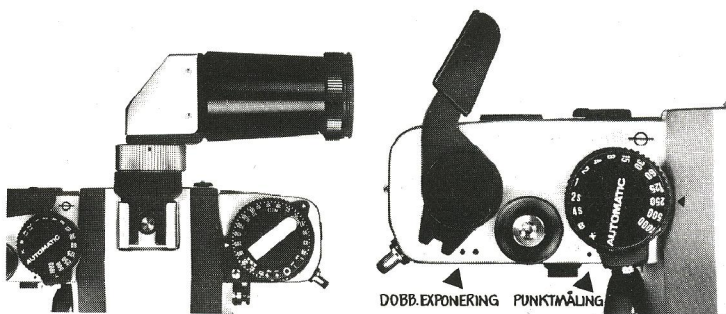
To tal med bindestreg imellem, eksempelvis + 4-12 betyder, at lukkertiden ved den pågældende indstilling ikke er konstant, men svinger mellem minus 4 % og plus 12 % - svarende til omkring ¼ blænde, 3 tal med kommaer mellem betyder, at eksponeringen ikke har været helt jævn over filmfladen. Hvis talrækken eksempelvis er + 17, 8, 4 betyder det, at første del af billedet underbelyses 17 %, mens midten overbelyses 8 %, og sidste del overbelyses 4 %. I dette tilfælde forekommer en eksponeringsvariation fra begyndelsen til midten på ca. 1/3 blænde.

Kontrollen af lysmåler foregik i en finjusteret lyskasse. Afstandsskalaen kontrolleredes med en såkaldt kollimator. Blændeåbningen kontrolleredes ved simpel sammenlignende bedømmelse, hvorfor evt. påvisninger af fejl må tages med et vist forbehold.

Fa. S. E. Svendsen har kun ansvar for kontrolmålingerne, mens subjektive bedømmelser af f.eks. lysstyrke i søger, spejlrystelser, betjeningskomfort og mekanisk kvalitet udelukkende skyldes Foto & Smalfilm.



Vi testede et lystforkromet kamera, men Leica R3 fås også sortforkromet, dvs. også det sorte er en forkromning og derfor meget slidstærk. Objektivet er en Summicron 1:2/50 mm fra Wetzlar, men der er kommet et mere kompakt normalobjektiv fra Leitz-Canada.



Vinkelsøgeren giver ikke et spejlvendt billede, men et retvendt. Man kigger ind i en ret stor okularlinse og denne vinkelsøger er meget lysstærk.

Her står omskifteren for fotocellerne på punktmåling. Gaflen ved optræksarmen står på dobbelt-eksponering (2 prikker synlige).



Måske verdens skarpeste 180 mm tele. Længde 136 mm, diameter 65 mm. Det er kun synd, at afstandsindstillingen ikke går længere ned end 2,5 meter.

